N°. 454. **DE GRONDWET.** 1854.

DONDERDAG 9 NOVEMBER.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* **4.50.**
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ **5.50.**

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* **1.00.**
Voor elken regel meer. . . . . „ **0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* **1**, het zegelregt daaronder begrepen.

Verpligte amortisatie.

V.

Door de opheffing van het Amortisatie Syndicaat, door de wet tot vervroegden overgang van de uitgestelde in werkelijke rentegevende schuld, waren de oorzaken van voortdurende verwarring en achteruitgang der finantiën van Nederland uit den weg geruimd, en kon men hoop te voeden, dat het mogelijk zou zijn, door latere krachtige maatregelen het evenwigt tusschen inkomsten en uitgaven te herstellen.

De beruchte Staat B had niet alleen de oogen der volksvertegenwoordigers, maar ook van het geheele volk geopend; wat de opposite in de Tweede Kamer, wat kundige en onafhankelijke financiers daar buiten, meer dan twintig jaren lang, luide, maar steeds te vergeefs, verkondigd hadden, was volkomen bewaarheid: de jammerlijke gevolgen van geheimzinnigheid in finantiezaken en van blind vertrouwen werden door niemand meer betwijfeld.

Geen wonder dan ook, dat de meest mogelijke openbaarheid van, en een gestreng toezigt op het finantieel beheer, als onvermijdelijke vereischten beschouwd werden, om den terugkeer tot zulk een droevigen toestand voor goed onmogelijk te maken.

Een ontwerp van wet, houdende instructie voor de algemeene rekenkamer, meer met de bestaande behoefte en de voorschriften der gewijzigde Grondwet van 1840 overeenstemmende, werd ingediend, en kwam eindelijk tot stand.

Vooral wat de contrôle op de uitgaven betreft, was men zeer naauwlettend geweest, en schenen de meest mogelijke voorzorgen genomen te zijn tot verzekering van een rigtig beheer.

Bij art. 24 was echter de bevoegdheid gegeven tot afzonderlijke overschrijvingen in hetzelfde hoofdstuk van het eene artikel op het andere, doch alleen in bijzondere gevallen. Spoedig echter werd *regel*, hetgeen *uitzondering* had moeten zijn, en strekte deze bepaling alleen om uitgaven te doen, waarvoor de Staten-Generaal geene of minder gelden hadden toegestaan, en om de gelden, voor elk hoofdstuk toegestaan, geheel uit te putten; niettegenstaande de herhaalde en telkens met treffende voorbeelden gestaafde klagten der Rekenkamer, in hare jaarlijksche verslagen, bleef dit misbruik, ook toen de heer VAN HALL Minister van Finantiën was, in volle kracht voortduren; bij de beraadslaging over de begrooting van 1852, werd door een der leden daarop gewezen en een voorbeeld aangevoerd uit de staatsrekening over 1847, ten bewijze dat toen nog aan geen zuinig beheer der begrooting gedacht werd.

Bij de Grondwetsherziening van 1848 werd, met het oog op dat misbruik, in art. 121 de bepaling opgenomen, dat in de begrootingswetten overschrijving *kan* worden toegestaan: de bevoegdheid tot overschrijving moet dus bij elke begrootingswet toegestaan worden; heeft dit geen plaats gehad, dan is elke overschrijving verboden.

Bij de begrooting over 1850 werd deze regel het eerst in werking gebragt, en werd het zuinig beheer gehuldigd, dat dadelijk na de Maartsche buijen in 1848, *een aanvang had genomen;* van dat oogenblik af heeft een zuinig beheer plaats gehad, tot in April 1853. Nauwelijks echter was het Ministerie der „tegenovergestelde rigting" opgetreden, of het haastte zich, getrouw aan zijn naam en aan de antecedenten van zijn hoofd, om de begrooting in tegenovergestelde rigting, dat is *niet zuinig* te beheeren.

Uit de cijfers, door dit Ministerie zelf gegeven, hebben wij dit in den laatsten tijd herhaaldelijk en op treffende wijzen bewezen; het is niet tegengesproken, en *kan ook niet tegengesproken worden;* wij herinneren hier alleen dat, terwijl gedurende de zes jaren 1848 tot en met 1852, jaarlijks dooreen ruim anderhalf millioen, en in 1852 nog bijna 2 ton op de *gewone* uitgaven *bespaard* werd, *die besparing* in 1853, toen het Ministerie der tegenovergestelde rigting ruim negen maanden beheerd had, volgens de mededeeling van den Minister van Financiën in zijne aanspraak, nog iets *minder* dan zes en een halve ton bedragen heeft.

Waartoe, zal men zeggen, deze retrospectieve beschouwingen? Wij weten het: de heer VAN HALL is er geen vriend van. Wij gelooven met hem, dat er een spaarzaam gebruik van moet gemaakt worden; maar wij beschouwen het als pligt, om op het verledene te wijzen, zoodra de constitutionnele parij ten onregte beschuldigd wordt, en zoodra de neiging, om vroegere misbruiken weder te doen herleven, zich in feiten openbaart.

Die feiten meenen wij te vinden in het tweede gedeelte van art 4, luidende aldus:

De uitgaaf, voortvloeijende uit de aanwending der renten van het fonds voor de muntbiljetten tot uitdelging van nationale schuld, wordt bij verevening aangewezen op de posten, die voor interesten van de $2\frac{1}{2}$ en 3 ten honderd rentegevende nationale schuld, bij de staatsbegrootingen zijn uitgetrokken.

Als een der grootste waarborgen tegen een *verkeerd beheer van 's Rijks finantiën*, is in art. 27 der wet op de Rekenkamer voorgeschreven, dat de Algemeene Rekenkamer, bij alle verevening van uitgaven, hetzij de betaling reeds geschied is of nog volgen moet, zich moet overtuigen:

„dat de aard der uitgave met de omschrijving van „den post overeenstemt."

De omschrijving van de posten der begrooting, bij art. 4 van dit ontwerp bedoeld, is:

„Interesten van de $2\frac{1}{2}$ en 3 ten honderd rentegevende „nationale schuld."

De uitgaven, die er op zullen worden aangewezen en die de Rekenkamer verpligt zal zijn er op te verevenen, zijn:

Aankoop van inschrijvingen, schuldbekentenissen, obligatiën, aandeelen in geldleeningen voor wegen.

Afkoop van gewone, domein en tontinaire lijfrenten.

Kosten van courtage, tot een onbepaald bedrag.

Kosten van rojjement en overschrijving.

Wij vragen: stemt de aard der uitgave met de omschrijving van den post overeen?

Welke is dan de strekking van het laatste gedeelte van art. 4?

Het antwoord op die vraag is zeer eenvoudig, maar daarom niet minder beteekenend: *afschaffing van die bepaling van art. 27 der wet op de Rekenkamer*, voor dit bepaalde geval.

Behalve waarborg tegen verkeerd beheer, is art. 27 geen mindere hechte waarborg *tegen verwarring in 's Rijks finantiën.*

Behoeft de aard der uitgave niet met de omschrijving van den post overeen te stemmen, dan kan, bijvoorbeeld, een post toegestaan voor geneesmiddelen, gebruikt worden tot verhooging van het tractement van den Minister; dat zulke wijzigingen een helder overzigt zeer bemoeijelijken, wie zal het betwijfelen?

Vooral echter wat de Nationale schuld aangaat, is duidelijkheid een hoofdvereischte, en dan vragen wij: zal het de duidelijkheid bevorderen, als men èn in de begrooting, èn in de Staatsrekening, bijv. over 1855, voor interessen der $2\frac{1}{2}$ en 3 pcts schuld uitgetrokken, vindt *f* 23,694,741.92 terwijl *f* 500,009 van die som werkelijk uitgegeven zal zijn voor amortisatie? Zal 't het overzigt, dat de Min. van Finantiën jaarlijks geeft van den toestand der openbare schuld en der *rente besparingen* door amortisatie, meer bevattelijk maken, wanneer sommen duurzaam bestemd tot uitdelging van nationale schuld, op de begrooting en in de staatsrekening vermeld worden, als uitgegeven tot betaling van interessen?

Verpligte amortisatie, duisterheid in het financieel beheer en het niet overeenstemmen van den aard der uitgaven, met de omschrijving van den post op de begrooting hebben *vroeger* Staat B. ten gevolge gehad; *nu* zeggen wij: *spiegelt u aan het verledene en wacht u voor den eersten stap: hij zou door meer andere kunnen gevolgd worden; de grondwet geeft den wetgever bevoegdheid, om bij de begrootingswetten overschrijving van het eene artikel op het andere toe te staan: zou een voorstel daartoe onmogelijk geacht kunnen worden?*

Niet vruchteloos schijnt onze polemiek met *de Nederlander* te zijn geweest, betreffende het stelsel van belastingheffing in verhouding tot de behoeften.

In No. 1340 vonden wij het een en het ander, wat betrekking had tot de Wet op de middelen, naar aanleiding van het voorloopig verslag.

Wat de heer J. B. *ten slotte* zegt, willen wij *voorop* plaatsen, omdat het een beginsel geldt, dat wij in geenen deele verwerpen, maar dat juist naar ons oordeel niet zelden verkeerd wordt toegepast.

„De nationale welvaart is noch door kwijtschelding „van lasten, noch door gelduitdeelingen te bewerken, „allerminst door het uitplunderen en rantsoeneren „van de meervermogenden, maar door het ondersteu-„nen en bevorderen van de vrije en onbelemmerde „beweging van handel en nijverheid, met de gedachte „dat het welzijn der arbeidende klasse bij uitsluiting „afhankelijk is van het gebruik, dat de meerver-„mogenden maken van hunne kapitalen en hunnen „ondernemingsgeest."

Wij veroorloven ons tegenover die stelling eene andere te plaatsen: de vrije en onbelemmerde beweging van handel en nijverheid wordt bevorderd door lage prijzen der grondstoffen en matige arbeidsloonen; want het uitplunderen en rantsoeneren van handelaars en fabriekanten geschiedt ook dan vooral, wanneer arbeidsloonen door belasting op de eerste levensbehoeften voor den nijveren werkman verhooging eischen *of* de handel en de nijverheid door de inachtneming van lastige formaliteiten in hunne vrije en onbelemmerde beweging worden gehinderd.

De heer J. B. zegt: „Voorshands gelooven wij, dat men den regten weg inslaat, wanneer het cijfer der ontlasting geëvenredigd wordt aan dat der reeds verkregen, of dadelijk te verkrijgen rentebesparing." Wij gelooven dat ook, mits men daarbij niet blijve staan. Als de welvaart niet „door gelduitdeelingen" te bewerken is, dan is het nog veel minder „door uitplunderen en rantsoeneren": uitdrukkingen, die wij uit eene beschaafde pen niet zouden hebben gewacht. Maar het wordt uitplunderen en rantsoeneren, als men meer neemt dan men noodig heeft en eischen mag; dat geschiedt buiten tegenspraak, als men gestadig de uitgaven vergroot, en, in plaats van aan den bijzonderen ondernemingsgeest veel over te laten, *den toon* wil geven, door in *de huishouding van den Staat* op een hoogen, naar sommiger gevoelen te hoogen voet te leven. Dat is het groote verschil van gevoelen, dat tusschen den heer J. B. en ons bestaat. Wij willen onder de uitgaven eene billijke som voor amortisatie van schuld uitgetrokken hebben, boven het cijfer van eene normale begrooting; maar dan ook niet meer aan belastingen heffen dan volstrekt noodig is tot bestrijding van dat cijfer en wat na het einde van een dienstjaar alsdan overschiet, *óf* op nieuw tot amortisatie van schuld bestemmen, *óf* aan bestrijding van buitengewone behoeften besteden. Dat stelsel rust op een billijken grondslag en moet weêrklank en ondersteuning vinden bij het beste deel der Natie. Onder dat beste deel tellen wij allen, die niet enkel belang stellen in eene gestadige verhooging der beursprijzen van onze nationale schuldbrieven; maar meest in eene ontheffing van de lasten der Natie. Met dat stelsel alleen kan een duurzaam, rigtig beheer van 's Rijks geldmiddelen gepaard gaan; want, die niet meer vraagt dan hij strikt behoeft, kan veilig meer eischen, wanneer de openbare omstandigheden daartoe dringen. Maar die altijd hetzelfde blijft eischen, ook wanneer hij minder behoeft, wordt geacht, ook bij buitengewone omstandigheden, op geen buitengewone hulp te rekenen. Ons

stelsel heeft ook eene zedelijke strekking. De Natie moet deelen in de lotgevallen van den staat: is er welvaart, is er een zuinig beheer, dat de Natie deele in de vruchten van den voorspoed; maar zoo er lasten zijn, die gedragen moeten worden en waarvan de druk alzoo onvermijdelijk is: de Natie zal moeten deelen ook in den tegenspoed. Zóó alleen blijft er tusschen de Regering en de Natie een hechten band van wederzijdsch vertrouwen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Bij de beperkte ruimte, waarover wij heden te beschikken hebben, uithoofde der mededeeling van de regerings-antwoorden op de verslagen der Tweede Kamer over de begrootingswetten, zien wij ons verpligt het buitenlandsch nieuws van den dag zoo kort mogelijk zamen te vatten. Het belangrijkste nieuws bepaalt zich bij het volgende: 1º. eene depêche uit Marseille bevattende nadere bijzonderheden omtrent de belegering tot den 24 des avonds; 2o. eene depêche in den *Moniteur* voorkomende, gedagteekend Teraphia 28; 3o. het rapport van den admiraal Dundas omtrent het bombardement van den 17den; en eindelijk een artikel van de Constitutionnel over den strijd van den 25 en 26, welk artikel eene half-officiële kleur heeft, en daarom zeer de aandacht verdient. Van al die verschillende stukken is echter de depêche uit Marseille het meest belangrijke. Indien hetgeen daarin medegedeeld wordt waar is, dan zou de positie der vesting op den 24 waarlijk hoopeloos geweest zijn; en moet men er zich er inderdaad over verwonderen, dat eene vesting, welke den 24 in zulk een hagchelijken toestand verkeerde, den 29 niet was ingenomen; en uit eene depêche van prins Menchikoff van die dagteekening blijkt toch, dat de vesting toen nog niet was genomen.

In weerwil van de verschrikkelijke verwoestingen daarin aangerigt, hield men het den 24 er nog voor, dat er vóór den 1 of 2 November aan geene overgave te denken was. Maar sedert den 24, den dag toen de paketboot vertrokken is, die te Constantinopel de berigten bragt, welke door de Ganges te Marseille waren ontvangen, hebben de gebeurtenissen van den 25 en 26 plaats gehad, die, natuurlijk, het belegeringswerk moeten vertraagd hebben.

Uit het half-officieel artikel van de Constitutionnel, waarvan wij zoo even met een enkel woord spraken, blijkt, dat deze twee gebeurtenissen, en vooral die van den 26, van het grootste belang waren, en dat zij voor de geallieerden de ernstigste gevolgen hadden kunnen hebben, zoo namelijk de dubbele beweging, door de generaals Menchikoff en Liprandi vereenigd gedaan, met gunstigen uitslag waren bekroond geworden; gelijk zulks den dag te voren het geval was ten gevolge van den gelukten aanval op de Turksche redoutes door generaal Liprandi. In dit geval hadden de geallieerden, zegt de *Constitutionnel*, zeer zeker het beleg moeten opheffen. Datzelfde blad haast zich echter, thans de nederlaag der Russische generaals te berigten, waardoor het gevaar geweken is, dat een oogenblik zeer dreigde, althans zoo de generaal Menchikoff geene onmiddellijke versterking erlangt.

Voegen wij hier nog bij, om aan te vullen wat tot deze slagen betrekking geeft, dat, altijd volgens de Constitutionnel, op den 26 door de geallieerden hernomen zijn de twee redoutes, waarvan generaal Liprandi zich den vorigen dag had meester gemaakt. Ten aanzien der depêche uit Marseille is op te merken, dat zij bevestigt het berigt door eenige dagbladen medegedeeld, dat namelijk eenige Polen, die gebruik maakten van de wanorde, welke te Sebastopol heerschte, zich uit die stad naar het kamp der geallieerden hebben weten te begeven. Wel zijn zij daar aanvankelijk met een hevig vuur ontvangen; doch het moet hun later gelukt zijn zich bekend te maken. Zij zijn toen naar het hoofdkwartier geleid, waar zij den opperbevelhebber zeer juiste en naauwkeurige aanwijzingen hebben gedaan omtrent de plaatselijke gesteldheid van de belegerde stad.

Men ziet dus op nieuw: zoo weinig kan men thans aan depêches geloof hechten, dat wat gister als een fabel werd beschouwd heden bevestigd wordt. De opstand te Sebastopol, waarbij 500 bewoners gedood zouden zijn, schijnt echter weder een *canard* te zijn. zijn. Indien, gelijk ondersteld wordt, den 1 of 2 November Sebastopol zou zijn ingenomen, dan zal er waarschijnlijk een geduchten slag moeten geleverd worden tegen geeneraal Menschikoff, die vermoedelijk op het laatste oogenblik met de bezetting uit het noordelijke gedeelte der vesting zal komen aanrukken, waar hij gemeenschap met het land heeft behouden, en waar hij alle de Russische troepen, welke zich thans in de Krim bevinden om zich heen zal verzamelen alsmede de versterking, welke hij nog mogt erlangen. Men ziet dus dat zoo de geallieerden steeds op die wijze alle hinderpalen weten uit den weg te ruimen, zij een der roemrijkste militaire expeditien, welke immer ondernomen zijn, zullen volbragt hebben. De waarheidsliefde eischt echter aan den anderen kant ook de erkentenis te doen dat de Russen mede blijken geven van een moed en behendigheid, waaraan ook de generaals der geallieerden in hunne rapporten regt doen wedervaren. In Zwitserland is de stembus nog het voorwerp, waarop aller aandacht, veler hoop gevestigd is. Over het algemeen heeft het gematigd radicaal element de bovenhand. De Vereenigde Staten, steeds er op uit om hunne handelsbetrekkingen uit te breiden, hebben thans een tractaat van handel met Santa Anna gesloten. De toevloed van vreemdelingen naar dat land, waar zoo krachtige elementen van ontwikkeling en vooruitgang aanwezig zijn, neemt met den dag toe.

Volgens berigten uit Nieuw-Orleans zijn de revolutionnairen te Mexico geslagen.

In Belgie zijn, gister, door koning Leopold de wetgevende kamers geopend (zittingjaar 1854-1855). De rede door Z. M. bij die gelegenheid uitgesproken, is in een meer dan een opzigt merkwaardig. Tot ons leedwezen zien wij, bij den overvloed van stof, heden voorhanden, ons verpligt, slechts enkele zinsneden uit die belangrijke redevoering mede deelen. Vooral verdient de aandacht, dat gedeelte, waarin de Koning verslag geeft van de houding van zijn land tegenover de groote strijdvoerende mogendheden, «Te midden van den oorlog» zegt hij, «welke een gedeelte van Europa teistert, gevoelt Belgie levendiger dan ooit op hoe hoogen prijs eene onzijdigheid moet geschat worden, die het vertrouwen en de sympathie van alle mogendheden versterkt; alle mogendheden, inderdaad, geven ons blijken van achting en goeden wil.»

Ten opzigte van den oogst, zegt de Koning het volgende. «Den Hemel dankende voor de weldaad van een gezegenden oogst, constateer ik echter met leedwezen den invloed, dien de tegenwoordige omstandigheden op de prijzen der eerste levensmiddelen uitoefenen. Mijne regering zal u de maatregelen voordragen, welke zij geschikt acht om in dien toestand verbetering aan te brengen en ik hoop, dat bronnen tot werkverschaffing en de medewerking van de welgestelden in den lande in staat zullen zijn, het leed van onze uitmuntende nijvere bevolking te verzachten.» Eindelijk blijkt ook uit de aanspraak, dat er verschillende wetsvoorstellen gereed liggen die eerlang der kamers zullen worden aangeboden zoo als eene wet op de regterlijke organisatie en het notarisambt, terwijl ook het tweede gedeelte van de nieuwe Code Pénal een onderwerp van beraadslaging der kamers zal uitmaken.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Hoofdinhoud van de regerings-antwoorden op de Verslagen der Tweede Kamer, betrekkelijk de verschillende hoofdstukken der staatsbegrooting.

IIde HOOFDSTUK (*Hooge collegiën van Staat, enz.*)

§ 1. Bij de Regering is als algemeen beginsel aangenomen, om de raming van uitgaven voor eene volgende dienst te toetsen tegen de laatstverkregen uitkomst. Er bestond dus geene afdoende reden om van dien regel af te wijken, te meer daar de begrooting, zoo als zij thans is voorgedragen, door de Regering zelve is ontworpen, want aan de uitnoodiging, den 25 Mei aan de huishoudelijke commissie gedaan, om de begrooting der behoeften (van de Tweede Kamer) uiterlijk op den 20 Junij te willen inzenden, niet voldaan zijnde, zoo heeft zij de raming, welke eerst in de zitting van 31 Julij 1854 werd vastgesteld, niet meer kunnen overnemen. Wanneer de Kamer evenwel van meening mogt zijn, dat de Reg. zich van de beoordeeling der behoeften voor de Tweede Kamer had moeten onthouden, en de aangegeven cijfers in de raming opnemen, dan ligt de gelegenheid tot het verhoogen van het cijfer van art. 5 en 6 voor de hand, door het voordragen van een amendement bij de openlijke beraadslaging over het hoofdstuk; hoedanig amendement van den kant der Regering geene bestrijding zal ontmoeten.

§ 4. Door de Regering zal in ernstige overweging worden genomen, of het bij deze paragraaf geuit verlangen (namelijk: *verbetering van de localen, ten dienste der 2de Kamer*) in den loop van 1855 zal kunnen verwezenlijkt worden, maar zij mag evenwel niet onopgemerkt laten, dat hiermede aanzienlijke uitgaven gepaard gaan, waardoor het eindcijfer der begrooting dan ook noodwendig moet klimmen, en tot ongunstige vergelijkingen met vroegere begrootingen aanleiding kan gegeven worden.

§ 5. De regering is doordrongen van het gewigt om aan het 1ste lid van art. 71 der Grondwet gevolg te geven, (gebiedende de vaststelling eener wet *op den Raad van State*) doch het wetsontwerp is van een zeer moeijelijken en teederen aard, en vordert alzoo eene naauwgezette overweging. En daar thans weder zeer belangrijke onderwerpen ter tafel zijn gebragt, waarvan te wachten is dat zij ook tot gewigtige beraadslagingen zullen leiden, durft de Reg. voor het oogenblik nog geene bepaalde toezegging geven betreffende het tijdstip waarop deze wet zal kunnen worden aangeboden.

§ 8. Oppervlakkig beschouwd, moge het niet zoo moeijelijk zijn op goede gronden rustende keuze te doen met opzigt tot het aan te nemen stelsel van comptabiliteit, nadat die wetten in 1853 aanhangig zijn geweest; doch de tegenwoordige Minister heeft nog niet over den noodigen tijd kunnen beschikken om deswege in gezet onderzoek te treden; als zijnde dit onderwerp van te groot belang om niet rijpelijk te worden overwogen.

§ 9. De Regering heeft vermeend niet in de beoordeeling te mogen treden over het getal ambtenaren, welke bij de Algemeene Rekenkamer gevorderd worden om den arbeid regelmatig in het belang van 's Rijks dienst te verrigten, terwijl de vaststelling eener nieuwe instructie in naauw verband staat met de comptabiliteitswet. Tot zoolang die regeling niet is tot stand gebragt, zal het collegie ook wel geen minder tal kunnen in dienst houden, en de som van *f* 76,000 benoodigd zijn voor de jaarwedden, welke niet te ruim zijn berekend.

§ 10. Aan den tegenwoordigen directeur van het kabinet is dezelfde jaarwedde toegekend, welke door zijnen voorganger werd genoten, en is dus deswege als een blijvende uitgaaf beschouwd, waaromtrent geen verdere toelichting werd gevorderd.

IIIde HOOFDSTUK (*Buitenlandsche Zaken*).

§ 1. De zaak der verevening met het Groot-her... Luxemburg maakt nog een onderwerp uit van behan... tusschen de beide Regeringen. De deswege gevoerde on... handelingen echter hebben in den laatsten tijd eene a... merkelijke schrede voorwaarts gedaan, en men verm... zich te mogen vleijen, de beëindiging dezer steeds... ingewikkelde aangelegenheid, waartoe door de Neder... sche Regering alle pogingen worden aangewend, eind... te zien tot stand gebragt.

§ 3. De vraag, in hoeverre de jongste gebeurteniss... Spanje aanleiding zouden kunnen geven, dat men ... terugkwame van het tot nu toe gevolgd differentieel st... en eene meer vrijgevige handelsstaatkunde aanneme, is... voor geene bepaalde oplossing vatbaar. Het nieuwe sta... bestuur in dat Rijk zal zich eerst genoegzaam dienen... vestigd te hebben, alvorens de regeling en verbetering ... het handelsstelsel in overweging te kunnen nemen.

§ 4. De Regering heeft zich voortdurend ernstig ... gelegen liggen aan de voortzetting en gelijktijdige voltoo... van de werken op Nederlandsch en op Pruissisch gron... bied van den spoorweg van Arnhem naar Oberhausen... heeft herhaaldelijk en telkens met meer klem, naar ... inkomende berigten er aan deden twijfelen, of de ... in Pruissen gelijken tred hield met dien in Nederland... dier zake te Berlijn vertoogen laten doen, en op eene ... klaring laten aandringen nopens den stand van het ... en het tijdstip waarop men gereed zoude zijn. Die ve... ring is dezer dagen ontvangen en behelst dat de Mi... van Handel en Openbare Werken al wat in zijn verm... ligt aanwendt, om het werk te bespoedigen; dat ... ook geen de minste twijfel kan bestaan, of de sp... zal in 1856 gereed zijn, doch dat men niet reeds ... beloven, dat de weg in den loop van 1855 voor de ... tatie zal kunnen worden opengesteld. Voorts erk... Pruissische regering, dat het Nederlandsche Gouvern... zijnerzijds, bij de conventie van 1851, de toezeggin... voltooijing van den spoorweg van Arnhem tot de g... met 1 April 1855 niet gedaan heeft dan in de onders... dat het Pruissisch gedeelte van den weg gelijktijdig ... zijn afgewerkt, en dat zij bij gevolg niet aarzelt te ... ren, op grond dier overeenkomst, niet te kunnen vo... dat de weg tusschen Arnhem en de Pruissische gren... ger gereed zij dan die tusschen Oberhausen en de ... landsche grens, doch niettemin vertrouwt dat de ... op Nederlandsch grondgebied inmiddels zullen worden ... gezet, zoodat de beide wegen gelijktijdig kunnen ... geopend, en dat, in die verwachting, de onderne... den Pruissischen spoorweg op nieuw zijn aangemaa... nen arbeid zooveel doenlijk te bespoedigen; dat, in ... stemming daarmede, de Pruissische commissaris ... spoorwegen te Keulen is uitgenoodigd, onverwijld de ... in te zenden voor de rigting aan den weg te geven ... Dinslaken en Halderen over Wezel, en de directie ... len-Minderen-maatschappij te magtigen om al dad... aanvang te maken met dat gedeelte van den w... zonder de goedkeuring dier plannen af te wachten... gaders om zijn gevoelen mede te deelen nopens de ... of er mogelijkheid bestaan zoude om althans tegen d... staanden zomer den spoorweg van de grenzen tot E... af te werken. Uit den tegenwoordigen stand van den ... op Pruissisch grondgebied vloeit voort, dat het ... waarop de baan, die den Nederlandschen Rhijnspoorw... het Duitsche spoorwegnet zal verbinden, geheel ge... zijn, nog niet met zekerheid kan worden aangewez... in geen geval later moet gesteld worden dan ...

§ 6. Hoezeer de Regering met leedwezen heeft op... dat de gevraagde verhooging der kosten van de gezan... pen den bijval van vele leden mist, zoo ontwaart ... ter met genoegen dat eenige andere leden van de ... heid dier verhooging overtuigd zijn. Het onderhoud... vriendschapsbetrekkingen met andere Regeringen, ... bevorderen en voorstaan der staatkundige en hande... gen van de eene natie bij de andere, zijn steeds be... als de hoofdstrekking der gezantschappen, en men ... oordeel dat deze strekking geene wijziging heeft on... door de versnelde middelen van gemeenschap, eve... door het stelsel van openbaarheid. De Regering ... gevoelen, dat geen uiterlijk vertoon, maar bekw... en ijver bij een diplomaat op den voorgrond be... staan; doch men moet ook niet voorbijzien, dat ... wel geroepen is, zich in de eerste kringen des ... pelijken levens te bewegen en aan de eischen ... voldoen. Dat vordert zoowel de eer van de nat... hij buiten 's lands vertegenwoordigt, als de bel... te bevorderen heeft. Vooral in de tijden, welke wij beleven, ... vorderen 's lands dierbaarste belangen dat, althans, in sommige hoofdsteden, niets onbeproefd blijve, om door middel van dagelijkschen omgang en aanraking te doen zorgen dat de Nederlandsche natie en de bedoelingen harer Regering niet miskend worden; dat een steeds waakzaam oog iedere omstandigheid waarneme, opdat ieder gevaar tijdig afgewend worde. De Regering is tot de overtuiging gekomen, dat bij het meer en meer toenemen, niet alleen van de duurte der levensbenoodigdheden, maar ook door de weelde, meer bepaald in de hoogere kringen, ... diplomatieke ambtenaren, zoowel hoofden van missien ... raden en secretarissen van legatie, niet behoorlijk aan ... eischen van de hier aangewezen zamenleving kan worden voldaan zonder eenige verhooging hunner jaarwedden. Overigens moet hier nog worden aangemerkt, dat ... het meermalen is erkend, dat men ten gevolge der ... beurtenissen in 1848, bij de toenmalige vermindering ... kosten van de gezantschappen, niet zonder overdrijving ... te werk gegaan, het nogtans geenszins in de bedoeling ...

Regering ligt, zoo als men meent, om die kosten derom hooger en hooger op te voeren. Maar de Regering het pligt te zorgen, dat hare betrekkingen met het tenland op eenen behoorlijken voet kunnen onderhouden den, en die voet niet te zeer afsteke bij hetgeen door dere Staten van gelijken rang wordt toegekend.

Zonder hier ter toetse te willen brengen de stellingen arvan in het verslag wordt uitgegaan, (betrekkelijk het alen tot een gezant te Constantinopel, in *deze* tijden) erkt men echter op, dat de veelbelovende diplomatieke ont, thans te Konstantinopel aanwezig, ook in den rang, lke hem voorloopig is toegekend, die diensten aan het derland kan bewijzen, welke de missie te Konstantinopel dert. Intusschen zal het, zoo men vertrouwt, de leden, elke deze denkbeelden hebben doen kennen, aangenaam n te vernemen, dat de Regering deze besparing niet in re berekening heeft opgenomen zonder het vooruitzigt te oesteren, dat zoo al niet eene betere organisatie van het zantschap, alsdan andere bezuinigingen, in het volgende ar de gelegenheid zullen kunnen aanbieden, aan het hoofd der missie eene verhooging van rang te verschaffen, welke le en gewigtige redenen haar verboden reeds op dit oogenk vast te stellen.

§ 9. De Regering zal gaarne in overweging nemen, of -de denkbeelden, in deze paragraaph van het verslag uit, (namelijk, om de missie te Rome op te heffen) lang gevolg kan worden gegeven. Voor het oogenblik acht zulks onraadzaam.

§ 10. Ofschoon nog uit de toegestane gelden voor de ier bedoelde reis- en verblijfkosten (voor de staats-posons) op de begrooting voor 1851 eene betaling gedaan kan echter niet worden ontkend, dat de gevallen, waarin dit onderwerp eene uitgaaf gevorderd werd, gedurende laatste jaren zelden zijn voorgekomen, en daar het niet oedelijk is dat de uitgaven, welke voortaan te dezer e nog mogten gevorderd worden, belangrijk zullen zijn, zoo bestaat er geene zwarigheid dat aan het geuit verlangen oldaan, en deze post (*f* 200) weggelaten worde.

§ 11. Met die leden, wier gevoelen in deze paragraaph ordt ontwikkeld (namelijk, dat aan den generaal FAGEL, wegens zijn bestendig verblijf te Parijs, niet het volle penoen kan worden uitbetaald), betreurt de Regering het, at de onverbiddelijke voorschriften der wet haar verboden ebben, uit een geldelijk oogpunt meer te doen dan gean is ten behoeve van den hooggeachten staatsman, wien hier geldt.

IVde HOOFDSTUK (*Justitie*).

De Regering heeft met belangstelling kennis genomen an het verslag der Kamer over dit hoofdstuk der Staatsgrooting. Het is haar aangenaam daardoor in de gelegend te zijn gesteld, inlichtingen en openingen te geven trent verscheiden onderwerpen, waaromtrent men zich ar al te dikwijls een verkeerd denkbeeld heeft gevormd. De Regering zal het verslag op den voet volgen, en zoo in de eerste plaats het oog vestigen op de regterlijke rganisatie.

§ 1. Zij moet daaromtrent opmerken, dat de Commissie van September 1853 geroepen was, om, in overleg met den Minister van Justitie, de grondslagen eener organisatie vast te stellen, en voorts om daarop een ontwerp voor te dragen. Die Commissie heeft met den meesten ijver en in den ruimsten zin aan het eerste deel van haar mandaat, in zoover het van haar afhing, voldaan. Zij heeft niet slechts in groote trekken, maar zelfs afdalende tot vele bijzonderheden, hare denkbeelden aan den Minister van Justitie medegedeeld. De Minister van Justitie heeft dit werk onderzocht en is met de Commissie in overleg getreden, zoowel om aan dezelve zijne bezwaren omtrent eenige hoofdpunten mede te deelen, als om pogingen aan te wenden, om, zoo mogelijk, zich onderling over het verschil van zienswijze te verstaan. Dit overleg heeft òf mondeling of confidentieel plaats gehad. De eindelijke uitkomst er van is geweest, dat èn de Minister èn de leden der Commissie genoegzaam eenstemmig waren omtrent de middelen, welke zouden kunnen leiden tot het minder kostbaar maken der regtsvordering in burgerlijke zaken, maar dat deze eenstemmigheid niet bestond ten aanzien der regterlijke inrigting zelve. In dezen stand van zaken is het denkbeeld geopperd, of het niet raadzaam ware gedurende eenigen tijd de werking der onlangs aangenomene wetten tot wijziging der straffen en uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters te wachten, en inmiddels bepalingen voor te stellen, om de burgerlijke regtsvordering minder kostbaar te maken. In het afgetrokkene keurde men deze handelwijze goed, maar met het oog op de Grondwet en de strekking van het besluit, waarbij de Commissie was ingesteld, vonden twee leden daarin zóó overwegend bezwaar, dat zij meenden, ook al wierd het mandaat der Commissie gewijzigd, hun ontslag te moeten nemen. Op het rapport van den Minister van Justitie besloot nu de Koning de Commissie te ontbinden en hem *te gelasten* (?) vóór de volgende zitting, in gereedheid te brengen een ontwerp van wet op de regterlijke inrigting en een ander tot vermindering der kosten van burgerlijke regtsvordering. Dit besluit zal wel geene toelichting behoeven; de bedoeling is, onmiddellijk na de opening der volgende zitting, beide wetsontwerpen in te dienen. Eene tijdruimte is gegeven, omdat, wil men de in te dienen ontwerpen niet door de sluiting als onafgedaan zien vervallen, de kring van werkzaamheden der Kamer voor deze zitting niet verder moet worden uitgebreid, en het ook bij de beoordeeling der hier bedoelde ontwerpen niet ondienstig zal zijn, de werking der laatstaangenomen wetten te kennen. Het ontwerp tot vermindering der kosten van burgerlijke regtsgedingen zal zóó moeten zijn ingerigt, dat het invloed en uitwerking hebbe, om het even of het ontwerp op de regterlijke inrigting worde aangenomen of verworpen. De Regering vleit zich, dat de Kamer den gang, aan deze belangrijke zaak gegeven, zal goedkeuren.

§ 2. Een tweede punt van algemeene beschouwing was het verlangen naar eene wet omtrent de tucht op de koopvaardijschepen. Hoezeer ook op dit onderwerp, vooral omtrent de te geven voorschriften, weinig eenstemmigheid bestaat, is toch het verlangen naar eene wettelijke regeling zoo algemeen geworden, dat de Regering besloten heeft nog in den loop dezer zitting een ontwerp van wet voor te dragen.

§ 3. De derde algemeene beschouwing betrof de verhooging der raming van uitgaven.

De Regering zal hier die in hare algemeenheid beantwoorden; zij komt nader op de bijzondere aanwijzingen, daarbij gedaan, terug. Zij meent al aanstonds de Kamer opmerkzaam te moeten maken op twee omstandigheden: vooreerst, dat steeds in alle vakken wordt aangedrongen op verbetering en vooruitgang; men wil die, om bij het Departement van Justitie te blijven, bepaaldelijk ten aanzien der gevangenissen en der openbare veiligheid; maar zonder meerdere uitgaven is die verbetering niet aan te brengen. Ten andere is het thans eene bekende waarheid, dat de duurte niet is van voorbijgaanden aard en van lieverlede het loon voor den arbeid zal moeten worden verhoogd. Dit geldt evenzeer voor de openbare dienst als voor den arbeid in het algemeen, en de Regering mag hare overtuiging niet onderdrukken, dat regelmatig de bezoldigingen der ambtenaren thans op zijn best voldoende zijn om daarvan naar hunnen stand te leven. De werkman is intusschen zijn loon waardig, en de openbare dienst zal bij eene te karige belooning niet winnen maar verliezen.

In het verslag wordt verder eene vergelijking gemaakt tusschen hetgeen thans globaal is geraamd en hetgeen gemiddeld over 1850 tot 1853 is uitgegeven, terwijl er de opmerking wordt bijgevoegd, dat dit gemiddeld bedrag toch wel als de grondslagen van de raming der blijvende behoefte moet worden aangemerkt.

In het algemeen kan de Regering dezen terugblik op de uitgaven niet als doeltreffend beschouwen; zij meent dat eene raming niet moet steunen op hetgeen vroeger uitgegeven is, maar minstens op hetgeen waarschijnlijk uitgegeven moet worden. Zij gelooft zelfs, dat men bij eene staatsbegrooting nog iets verder dient te gaan en soms in aanmerking moet nemen, wat naar de bestaande omstandigheden zou kunnen worden gevorderd.

En indien de Kamer voorts bedenkt, dat de verhoogingen van het Departement van Justitie, die van eenig gewigt zijn en invloed op het eindcijfer hebben, voortvloeijen uit nieuwe wettelijke bepalingen of overgenomen zijn van andere begrootingen, dan zal men in ernst den Minister van Justitie niet kunnen verdenken van de neiging om deze verhoogingen bij het eindcijfer minder in het oog te doen vallen. Deze minder gracieuse verdenking heeft geen aannemelijken grond.

Art. 1. Men schijnt ten aanzien van het personeel, bij het Departement van Justitie in dienst, in dwaling te verkeeren. Het mag zoo zijn, dat de som, voor 1855 wegens bezoldigingen uitgetrokken, eenigzins overschrijdt het in de jaren 1850 en volgende geraamde, maar het is even waar, dat te voren dit cijfer hooger was. Eenige vacatures. in 1849 en 1850 ontstaan en aanvankelijk onaangevuld gebleven, hebben moeten worden aangevuld, omdat met minder personeel onmogelijk in den goeden gang der dienst kon worden voorzien. Indien er zijn, die meenen dat de omvang van werkzaamheden bij dit Departement als van luttele beteekenis moet worden aangemerkt, kan dit alleen aan minder bekendheid met den aard der werkzaamheden toe te schrijven zijn.

De Regering wil echter niet alleen herinneren de ernstige aanbeveling tot betere organisatie van het personeel bij dit departement, waarvan meermalen bij de Kamer sprake was, als oorzaak van vertraging in de afdoening van toegezegde of te verwachten wetsvoorstellen, maar zij acht het noodig en billijk dat de Kamer volledig in staat zij gesteld te oordeelen, of al dan niet het Departement van Justitie, wat den omvang van werkzaamheden betreft, mag gezegd worden min beduidend, en wat zijn personeel of deszelfs bezoldiging aangaat, te ruim bezet of te kostbaar te zijn. [*Hierop volgt eene zeer gedetailleerde lijst van de werkzaamheden, die door de ambtenaren van het depart. worden verrigt. Die lijst bestaat* elf *bladzijden en strekt bovenal, om tot zelfs de futielste verrigtingen van den secretaris-generaal te doen kennen, waarschijnlijk om te doen zien hoe billijk het is, dien ambtenaar in eens f* 1000 *'s jaars* meer *te geven. Opmerkelijk is het, dat op het einde van dat overzigt wordt gezegd: "*ZIJNE MAJESTEIT *heeft begrepen." dat de secret. gen. f* 1000 *meer moest hebben. Dat de Koning beslist heeft, spreekt van zelf; maar wanneer aan die woorden eene bijzondere beteekenis wordt gegeven, om als 't ware de Kamer terug te houden, om een afkeurend votum uit te brengen; dan meenen wij, dat dit een nieuw bewijs zou zijn, dat dit Ministerie den naam des Konings gebruikt om de verantwoordelijkheid, door de Grondwet aan den Minister opgelegd, te ontduiken.*]

IIde AFDEELING. Art. 8 Ook de reg. zoude het wenschelijk achten, dat in de waarneming van het openbaar min. bij de kantongeregten anders werd voorzien dan thans. Zij is zelfs bereid op het verlangen der Kamer bij het ontwerp van organisatie der regterlijke magt acht te geven. Ook hier wil de Vertegenwoordiging verbetering, maar de Regering moet intusschen bereids nu opmerken, dat deze verbetering weder aanzienlijke kosten zal na zich slepen. Men bedenke toch, dat er 150 kantongeregten zijn, en dat, zelfs bij geringe bezoldiging, de creatie van een bezoldigd openbaar ministerie bij de kantongeregten het eindcijfer niet weinig zal verhoogen.

Art. 10. Het transport der veroordeelde bedelaars en landloopers na expiratie hunner gevangenisstraf naar de bedelaarskolonie is eene aan de dienst der transporten van onveroordeelde en veroordeelde gevangenen geheel vreemde en nieuwe dienst, bij de wet op het armwezen ten laste van het Rijk gebragt, en waarin van wege het Departement van Justitie op de minst kostbare wijze kan en zal voorzien worden; doch het bestaande personeel van geregtsdienaren is daartoe volstrekt onvoldoende.

IIIde AFDEELING. De militaire regtspleging wordt regelmatig te ongunstig beoordeeld; zij is evenwel een van die onderwerpen, welker herziening wenschelijk is. Het ligt echter niet in het plan der Regering om daaraan ernstig de hand te slaan, voor dat andere onderwerpen van wetgeving van meer dringenden aard zullen zijn afgehandeld.

Vde AFDEELING. (*Algemeene of rijkspolitie.*) Aangenaam is het der Regering, ten aanzien van deze afdeeling zich nader te kunnen verklaren.

Men veroorlove haar twee voorloopige aanmerkingen.

Vooreerst werd voor de dienst der politie sedert jaren gelijke som besteed, maar zij werd slechts door anderen betaald. Het Departement van Justitie verhoogt alzoo de uitgaven der politie niet: het neemt slechts over wat vroeger door dat van Oorlog en door de gemeenten werd voldaan.

De tweede voorloopige aanmerking is, dat zeker nooit minder dan thans eene strekking bestaat om de zorg voor rust en orde over te doen gaan in een ongeoorloofd en kwellend toezigt, dat vroeger hier bestond en de algemeene afkeuring wegdraagt. Het meest doorslaand blijk daarvan is, dat het beheer der politie is opgedragen aan de procureurs-generaal: aan regterlijke ambtenaren, door opleiding en betrekking geneigd om in de politie niets te zien dan de hand der wet; mannen, die zich niet zouden laten gebruiken om een kwellend en hatelijk toezigt uit te oefenen.

Waar wordt dan ook iemand door de politie beluisterd of gekweld? Is het door commissarissen en inspecteurs van politie, openbaar aangesteld, door geregtsdienaren en cavaleristen dat men geheime politie uitoefent, of met eene som van tien duizend gulden, dat men die organiseert? Het is mogelijk dat er zijn, wier handel en wandel en geheime overleggingen het licht niet mogen zien, en dat dezen meenen nagegaan en bewaakt te worden; misschien bedriegen zij zich niet; maar dan wordt dit toezigt minder door de politie dan door de weldenken uitgeoefend, die zich verpligt achten, om mede te werken tot handhaving van rust en orde, — de eerste behoeften der maatschappij en de eerste voorwaarde van alle welvaart. Voor hooge politie wordt geen penning besteed.

En nu tot de hoofdzaak overgaande, merkt de Regering op, dat de bevoegdheid der politie is geregeld door honderde wettelijke voorschriften in het Strafwetboek, in dat van Strafvordering en in een onnoembaar aantal andere wetten verspreid, terwijl hare inrigting geheel is van administrativen aard. De politie is eene hulpmagt, een onderdeel van het uitvoerend gezag. Zij stelt geene regelen, maar houdt de hand aan de gestelde regelen, preventief of repressief, al naar dat het de wettelijke verordeningen medebrengen. Hare bevoegdheid op nieuw wettelijk te willen regelen zou hetzelfde zijn, als alle wettelijke voorschriften, waaraan zij de hand moet houden, te verzamelen.

De Regering, welke niets op het oog heeft dan bevordering der veiligheid en bedwang van misdrijf en wars is van elk nutteloos, hatelijk en kwellend toezigt, is er reeds op bedacht geweest om zelfs den schijn van geheimzinnigheid te vermijden en bij maatregel van inwendig bestuur een ieder met de inrigting der polotie en hare voornaamste werkzaamheden bekend te maken.

Art. 18. De inspecteurs van politie zijn de oogen van den Minister van Justitie, de overbrengers van zijne raadgevingen, alleen in nood, van zijne bevelen. In het laatste geval blijkt hier uitdrukkelijk van. Botsing is hier dus niet mogelijk dan tusschen den Minister van Justitie zelven en de plaatselijke politie.

De post van *f* 8700 is tot zes duizend gulden verminderd, maar daarentegen zijn de overschietende *f* 2700 aangewezen om bijzondere diensten te beloonen. Dit is volstrekt noodig, wanneer ambtenaren van andere vakken, zonder verhooging van bezoldiging, aan de politie worden dienstgemaakt. De zuinigheid, waarmede van den toegestanen post over 1854 is gebruik gemaakt, zal ook in het vervolg worden betracht; maar het hoofd der politie dient bij magte te zijn om, al is het tijdelijk, in sommige localiteiten, door speciale commissarissen of inspecteurs het toezigt te versterken.

Art. 23. (*Geheime gelden.*) Deze post, zelden geheel verbruikt, kan soms op eens eene dringende behoefte zijn. Er wordt rekening van aan den Koning gedaan, en het vertrouwen dat men hieromtrent aan den Minister schenkt is dus niet zeer groot. Eene zaak houde men intusschen in het oog; zij is deze: dat wanneer men in die landen, waarmede men geene tractaten van uitlevering heeft, eenige justitie- of politiedienst verlangt, men die moet betalen, en deze betalingen, als voor geene regelmatige verevening vatbaar, uit deze zoogenaamde correspondentiegelden moeten geschieden. Eene enkele zaak kan het verbruik van den geheelen post noodzakelijk maken, en eene bekrompene som ter beschikking van den Minister van Justitie moet hem noodwendig huiverig maken, soms het noodige te verrigten. Door wantrouwen en slecht berekende karigheid loopt men gevaar het nuttige en noodzakelijke te belemmeren.

's Gravenhage, 8 November.

Bij Koninklijk besluit van 26 Oct. jl. is op de officieren en onder-officieren, hieronder begrepen de korporaals, die aan eenige detachementen hulp-maréchaussée zullen worden toegevoegd, toepasselijk verklaard het Koninklijk besluit van 13 Februarij 1845, n°. 55 (Stbl. n°. 8), betreffende de beëediging van officieren en onder-officieren bij het wapen der marechaussée, als ambtenaren belast met het opsporen van misdrijven en als hulp-officieren van justitie.

Z. M. heeft de benoeming van jhr. mr. G. J. C. Schimmelpenninck, burgem. der gem. Diepenheim, tot secretaris dier gemeente bekrachtigd.

Z. M. heeft benoemd: tot regter-plaatsverv. in de arrondissem. regtb. te Dordrecht, mr. J. J. de Reus, advocaat aldaar: en tot substit. griffier bij de arrondissem.-regtbank te Winschoten, mr. G. Baart de la Faille, advocaat en candidaat-notaris te Groningen.

Z. M. heeft den luitenant-ter-zee der 1ste kl. P. A. Schultz, op verzoek, eervol uit 's Rijks zeedienst ontslagen, en mede op verzoek, aan den kapt. der infanterie van het leger in Oost-Indie W. F. G. L. Sickinghe, thans met verlof hier te lande aanwezig, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden onderzocht de ontwerpen van wet: 1°. nopens het tonnegeld der zeeschepen; 2°. wegens de naturalisatie; 3°. betrekkelijk den arbeid der gevangenen, en 4°. ten opzigte van het pensioenfonds. Tevens zal worden geraadpleegd over het in overweging nemen van het voorstel van den heer Wintgens, tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid.

Van onderscheidene gemeenten in het graafschap Zutphen is onderstaand adres aan de Tweede Kamer ingezonden.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De ondergeteekenden, allen Kiezers in de gemeente . . . . provincie Gelderland, nemen de vrijheid zich tot U, Mijne Heeren! te wenden, met het eerbiedig verzoek, dat op de gronden, zoo overtuigend ontwikkeld in de Nota dd. 7 Oct. 1854, van den Heer van Bosse, gevoegd bij het verslag der Tweede Kamer, over het 1ste Hoofdstuk der Staatsbegrooting, door U, krachtens art. 110 der Grondwet, aan den Koning een ontwerp van wet worde aangeboden, ter afschaffing der belasting op het geslagt of op die der brandstoffen; als blijkende uit die Nota ten duidelijkste, dat eene dezer belastingen kan worden weggenomen, zonder gevaar voor het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven der schatkist.

Wij achten het overbodig, aan U, Mijne Heeren! kenbaar te maken het verkieselijke en staathuishoudkundige, van de afschaffing van een belastingmiddel, boven eene doellooze en daarom onraadzame vermindering, waarbij de schatkist verliest, de burger bijna niets wint, en de kostbare formaliteiten, welke wij haast een vloek voor het platte land zouden noemen, blijven bestaan; even als de gelegenheid, om tot het zoo verleidelijk middel van verhooging weêr over te gaan. 'T welk doende.

Wij vernemen, dat de heer Mr. D. van Eck, alhier, door het Provinciaal Geregtshof in Zuid Holland als verdediger is toegevoegd aan de acht personen, die beschuldigd zijn van in den avond van 2 Julij jl. te Naaldwijk te hebben gepleegd wederspannigheid met meer dan 20 personen, enz.

Het cyclorama van den heer Reichardt, in de zaal van den heer de Visscher, blijft steeds een druk bezoek ontvangen. Het schouwspel, daar voor den bezoeker ontrold, boeit dan ook uitermate; en aangezien de heer Reichardt nog slechts weinige voorstellingen geven zal, kunnen wij hun, die het cyclorama nog niet hebben gezien, een spoedig bezoek wel aanraden.

* Z. M. de Koning is in den afgeloopen nacht ten 2 ure met eene bijzondere spoortrein uit deze residentie naar Amsterdam en van daar naar het Loo vertrokken, ten einde daar eenige dagen te verblijven.

* Naar men verneemt, wordt H. M. de Koningin in de volgende week, van HD. buitenlandsche reis, in de residentie terugverwacht.

* Aan het lokaal van het provinciaal bestuur van Zuid-Holland heeft eergisteren de aanbesteding plaats gehad van het maken van twee perpendiculaire kribben aan den linkeroever van de Lek, tusschen de krib 2, gelegen onder Hagestein en het Oude Slijker-veer, welk werk is aangenomen door den heer C. de Jongh Cz. Jr. te Ameide, voor *f* 8250.

* Dezer dagen heeft in de Frederikstraat een treurig ongeval plaats gehad. Een knaap van ongeveer zeven jaren had de ouderlijke woning verlaten, zonder dat men wist werwaarts hij zich begeven had. Toen hij zoo lang uitbleef, herinnerde men zich, dat hij met een pot de de deur was uitgegaan. Rondziende, bespeurde men spoedig, dat de pot zich in het water bevond, en dat niet ver van daar het lijkje van den jeugdigen knaap dreef. Het is ondoenlijk de bedroefdheid der ouders te schetsen, wier lieveling zoo onverwachts en zoo noodlottig is omgekomen.

* Gisteren avond heeft in den Kon. Hollandschen Schouwburg alhier eene eerste voorstelling plaats gehad van *De Stulp in de Bremstruiken*, melodrama in 3 tafereelen, met een voorspel: *De Wedren te Lamballe*. De heeren Hermans, Ph. van Olleffen, Bredée, Beems en de dames Valois-Sablairolles, Ruffa, van Korlaar-Sablairolles en andere hebben in dat stuk hunne rollen goed vervuld. Dit stuk heeft aan het publiek zeer voldaan; het heeft dit ook door vele toejuichingen getoond.

* Daar wij vernemen, dat binnen kort de kunstbeschouwingen van het schilderkundig genootschap Pulchri Studio alhier, een aanvang nemen, achten wij het niet ongepast, ons kunstlievend publiek opmerkzaam te maken op het kunstgenot, dat het daar zeker weder in eene ruime mate even als vroeger wacht.

De drukke opkomst der leden met hunne dames heeft ten vorigen jare voldoende bewezen de belangstelling, welke die avonden opwekken. Hoe belangrijk dan ook alle kunstbeschouwingen over het algemeen waren, muntte toch door deszelfs hooge kunstwaarde boven alles uit de portefeuille des heeren Tödor te Amsterdam, teekeningen bevattende van de eerste meesters uit de Fransche, Belgische en Hollandsche scholen. Het steeds toenemend getal leden bewijst dan ook hoezeer die avonden door alle, die gevoel voor het schoone hebben op hoogen prijs gesteld worden, en geeft ons allen grond te onderstellen, dat de kunstbeschouwingen weder even druk bezocht zullen worden als ten vorige jare, terwijl wij niet twijfelen of de portefeuilles, bestaande uit collectiën van verschillende verzamelaars of het werk van leden, die voornoemd genootschap dezen winter ter bezigtiging zal geven, zullen even zoo belangrijk zijn als vroeger.

* De algemeene vergaderingen met dames van de 's Gravenhaagsche Rederijkers-kamer *de Nieuwe Korenbloem*, onder de zinspreuk «*Onder de rozen*», zullen geopend worden op Zaturdag den 18 November 1854 in het gebouw Diligentia, met de voordragt van het daartoe uitgewerkte treurspel Montigny, in vijf bedrijven, van den heer H. H. Klijn. Voorstanders van uiterlijke welsprekendheid en declamatie, die door hunne toetreding, hetzij als leden, hetzij als donateurs of donatrices de kamer zouden wenschen te ondersteunen, worden verzocht, vóór of op den 15 dezer daarvan schriftelijk kennis te geven aan den heer E. A. J. Furstner, Lage Westeinde, Wijk B. n°. 37, bij wien nadere inlichtingen verkrijgbaar zijn.

* Naar men verneemt, worden er aan de nieuw aankomende manschappen van het alhier in garnizoen liggend regement dragonders, geene casques meer uitgereikt, als zullende die door chakots worden vervangen, even als die reeds bij de andere regementen worden gedragen.

Naar men verneemt circuleert in de provincie Noord-brabant en Limburg een adres, om Z. M. den Koning en HD. regering te verzoeken, den uitvoer van jenever en moutwijn tot Augustus 1855 naar buitenlands te doen ophouden.

Te Haarlem is eergisteren overleden de heer C. Sandenbergh Matthiessen van Petten en Nolmerban, lid van de Prov. Staten van Noord-Holland.

De *Tijd* bevat een herderlijk schrijven van ZHEw. den Aartsbisschop van Utrecht, waarin onze R. K. landgenooten worden uitgenoodigd, om giften, elk naar zijn vermogen, te geven, tot de stichting van een Seminarie in het Aartsbisdom Utrecht, zijnde het eenige bisdom, dat nog geen eigen opvoedings-gesticht voor R. K. geestelijken bezit. De heeren pastoors, en bij verhindering van deze, zullen de heeren kapellaans aan de huizen hunner onderhoorigen ten behoeve van het Seminarie des Aartsbisdoms liefdegiften inzamelen, en tot dat einde eene lijst van inteekening aanbieden, waarop men eene gift in eens of in vier termijnen gedurende vier jaren zal inschrijven.

∺ **'s Bosch, 7 November 1854.** Gisteren had de eerste vergadering van stemhebbende ingelanden voor de uitwatering van Grave naar den Amer te dezer stede plaats. Het talrijk opkomen der belangebbenden getuigden van hunne belangstelling voor eene verbeterde uitwatering. Het reglement van beheer door de ijverige pogingen van het waterschaps-bestuur met zooveel juistheid ontworpen, werd, met algemeene stemmen aangenomen, terwijl men tevens algemeen den wensch uitte dat er doortastende maatregelen zouden genomen worden, ten einde spoedig krachtdadig de handen aan het werk zouden kunnen gelegen worden om de ongelukkige bewoners der beneden districten uit hunnen neteligen toestand te redden en hunnen ondergang te voorkomen.

Wij hopen dat, nu het waterschap zijne bijzondere belangstelling voor eene verbeterde uitwatering heeft geopenbaard, de Regering thans op den eenmaal ingeslagen weg zal voortgaan en het reeds tweemalen aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet, ter verleening eener subsidie voor de uitwatering van Grave naar den Amer zal hernieuwen en de Staten Generaal nog in deze zitting de bijdrage zullen verleenen; dan alleen armoededer bewoners spoedig geleenigd en zij van gewissen ondergang behoed worden.

— Dezen nacht is te Boxtel eene hofstede eene prooi der vlammen geworden; bijna al het zich daarin bevindende is verbrand; behalve een paard dat door het doorbranden der touw, waaraan het was vastgemaakt is ontvlugt.

Per Telegraaf.

Weenen, 8 November. Tijdingen uit de Krim, over Odessa ontvangen, melden, dat tot den 2den November geen voorname storm op Sebastopol geloopen is.

Advertentiën.

Groote Zaal

van den heer DE VISSCHER, Kazerne...

Met toestemming van het Edel Achtb. bestuur deze...
Op ALGEMEEN VERZOEK en daar de ...
Voorstellingen zoo druk zijn bezocht geworden, ...
hebben de ondergeteekenden doen besluiten, ...
nog eenige Voorstellingen te geven.

Donderdag 9 November.

BUITENGEWONE VOORSTELLING...

MET **REICHART'S** BEROEMDE

ILLUSTRATIONS-GALLE...

VAN TYROL, ZWITSERLAND EN ITAL...

500 mijlen in 2 uren.

Dit prachtig Spektakel ontrolt zich voor het o... den aanschouwer, op eene uitgestrektheid va... **30,000** *voet schilderdoek.*

IN DE PAUSEERING EN OP HET EINDE DER VOORSTE...

GROOT CONCER...

VAN HET

ZANGER-GEZELSCHAP

VAN DE HEEREN

Eduard Stümpfli & Rudolph Speckbache...

welke Duo's, Quartetten en Tyroler Jodlers voord... en zich door de nabootsing van alle soorten van ... en Strijk-Instrumenten, als ook Bekkens en Pa... zullen onderscheiden; niets zal hier tot beter aan... ling kunnen strekken, dan een en dertig voorstelli... welke te Amsterdam in het Odéon gegeven zijn... onafgebroken bijval. Te Parijs hebben deze zange... aandacht van het publiek zoodanig tot zich getrok... dat zij op bevel des Keizers eens te Fontainebleau... eens in de Tuileriën tot zingen uitgenoodigd zijn... bewijzen hiervan zijn in berusting van den Direct...

De Uitlegging van Mijnheer KLEINE.

Aanvang 7½ uur. — Einde 10 uur.

ENTRÉE 99 Cts. Kinderen betalen de hel...

NB. *Aan het Lokaal kunnen op den dag der V... stelling plaatsen besproken worden van* 11 ... *ure, tegen betaling van* 10 *Cents voor ... plaats extra.*

(646)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 8 November 1854.

	Pct.			Pct.	
Nederland.			**Rusland.**		
Ned. W. Schuld.	2½	59³/₁₆ ³/₈ ³/₈			
Dito Certificat. .	3	70³/₄	*Hope* 1798/1816	5	99⁷/₈ 10...
Dito Dito . .	4	89³/₁₆ ¹/₂ ¹/₂	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	74½ ⁵/₈
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	5	73½
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	57¼
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	17⁷/₈ ¹⁵/₁₆	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ⁸/m.	3	32¹/₈ ³/₁₆			
Bew. Sp. Com.		5³/₈	Metalliek . . .	5	65¹/₈ ⁵/₁...
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	75¹/₈ ³/...
Portugal.			Dito lett. B. . .	5	75¹/₈ ³/...
Londen nieuwe.	3	36¼	Dito 1847 . . .	2½	32⁷/₈ 3...
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	32⁷/₈ 3...

Mexic., te Lond. 3 pct. 21⅛, ¼, ⅛; dito Onb. 21⅛ ⅛; Peru 4½ pct. 67½.

Voor Holl. en Russische fondsen waren heden bij veel ... wederom hooge prijzen te bedingen. De overige genoteerde ... sen waren alle bij matigen handel min of meer iets beter ... stemd; alleenlijk Mexicanen blijven iets flaauwer.

FRANKFORT, Dingsdag 7 November. Metalliek 5 ... 67¼; Spanje binnenl. 3 pct. 31¾: dito 1 pct. 17⅝ ...

LONDEN, Dingsdag 7 November. Consols op t. 94 ... N. Mexic. 3 pct. 22¾, ⅞; Peru N. 4½ pct. 71; Ecuador ... Gren. Uitg. 5¾; Sardinie 5 pct. 88; Spanje buitenl. 3 ... 37¾; dito 1 pct. 18⅛, ¼; dito Certific. 5⅜; dito Pas... 4⅝, ¾; Russen 4½ pct. 85; dito 5 pct. 96; Holl. 2½ pct. ... dito 4 pct. 91; Turksche leening 1¼, ½.

PARIJS, Dingsdag 7 November. Fr. 4½ pct. 97.70; ... 3 pct. 74.70; Sp. binn. 3 pct. 32⅝; dito 1 pct. 17⅝ ... Metall. 5 pct. 83½.

WEENEN, Dingsdag 7 November. N. Metall. 83½ ... Leen. 96¾; Bankactien 1230; Lomb. 5 pct. 93½; Zilver 24½; Wissel op Londen 11.55; dito op Parijs 143½.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.